

Should I stay or should I go?

OM TVERRPROFESJONELT SAMARBEID I PRAKSIS!

ATLE ØDEGÅRD

PROFESSOR VED HØGSKOLEN I MOLDE OG UNIVERSITETET I STAVANGER

• Overlege mener sjukehusa i fylket er feil organisert

– Rydd opp i byråkratiet!

VARSKU: Overlege og professor Kjell Erik Strømskag mener sjukehusa i fylket er feil organisert.

FOTO: BJØRN BRUNVOLL

I en kronikk tar overlege Kjell Erik Strømskag et knallhardt oppgjør med hvordan Helse Møre og Romsdal ledes på.

– De ansatte leses ned av rapportering. Byråkratiseringa går på bekostning av det faglige og dermed pasientene, sier han.

NYHETER SIDE 4-5

Ragnhild Solem Midtbø.

Stygt skad kajakkulyk

Ragnhild Solem Midtbø på padletur i kajakk ble påkjørt av en båt. ligger hun på sjukehuset med store skader.

NYHETER SIDE 6

Else-May Botten.

– Sve er kollisjons

Else-May Botten Frps fylkesleder (Frp) er på kollisjonskurs med egen regjerings framtidige riks

NYHETER SIDE 12

«Should I stay or Should I go...» Om å forlate Helse Møre og Romsdal!

INNLEGG

KJELL ERIK STRØMSKAG

Overlege/professor II

Den eneste nummer 1 singelen til engelske punkbandet The Clash ga de ut i 1981. Sangen starter slik:

«Darling, you got to let me know,

Should I stay or Should I go».

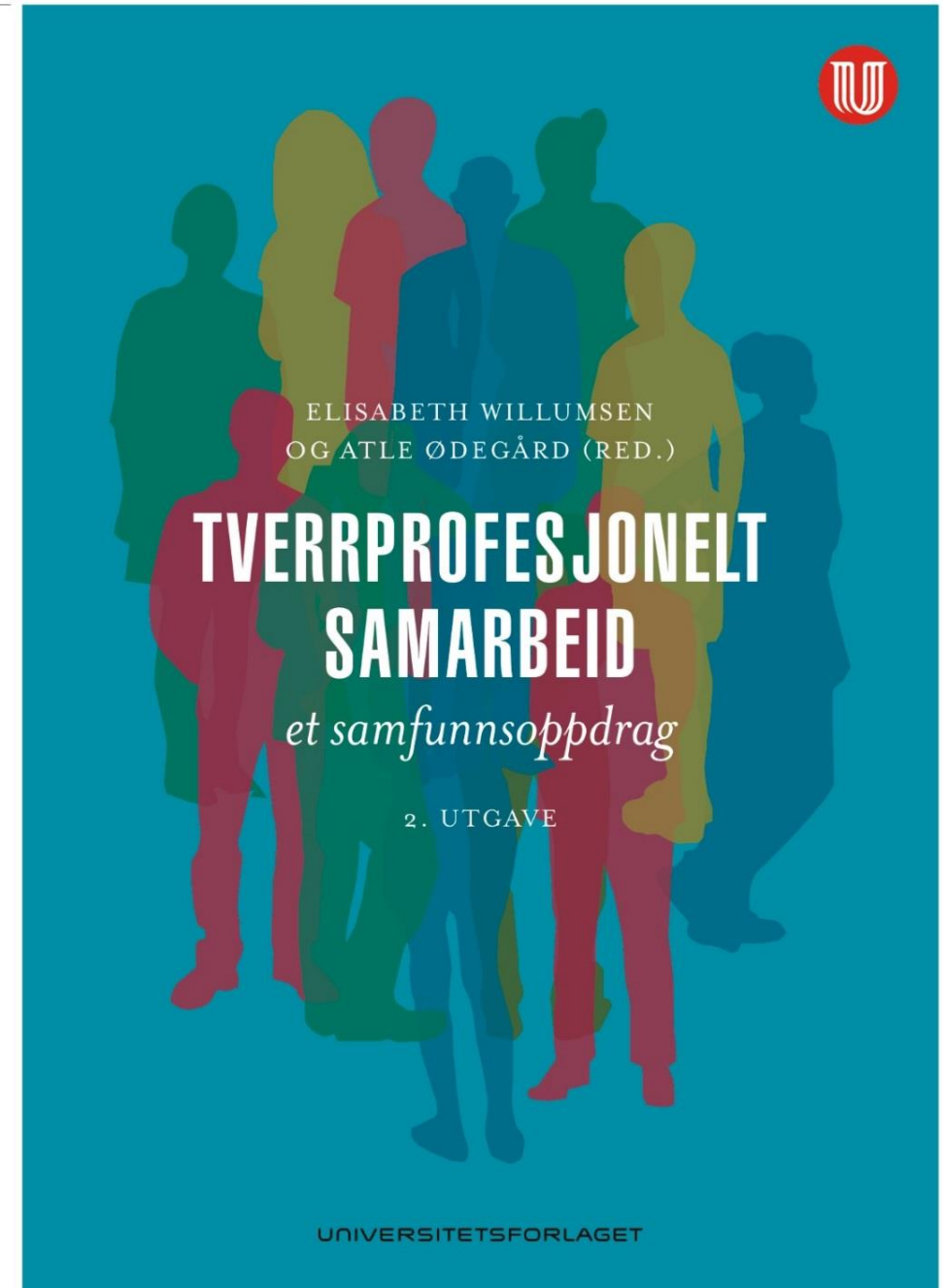
Denne teksten med dette

dal som jeg kjenner beste. Her har vi en organisering som ikke er egnet og byråkratiseringen er ute av kontroll. Jeg blir sterkt provosert når det i disse tider hvor vi har store faglige og økonomiske utfordringer utlyses/ansettes i to nye stillinger som «Stadleg koordinator (sjukehuskoordinator)» i tillegg til de to vi allerede har. Disse fire stillingene blir for meg, kronkempel på feil prioritering og en utvikling i feil retning. Vi trenger folk til å gjøre pasientrettet arbeid ikke flere ledere.

Helse Møre og Romsdal har valgt å organisere seg på en måte som splitter fagmiljø som i det daglige samarbeider godt. Den tverrgående geografiske organiseringen skaper utfordringer. Dette gir utydelighet i ansvar og delegering. Sammen går dette utover drift og faglighet. I disse dager er det satt i gang et nytt prosjekt for å få mer effektiv drift på operasjonsavdelingene. Utfordringene kunne vært løst med et møte mellom noen få sentrale fagpersoner på det aktuelle sykehus og en

Innhold

- ▶ Litt om egen bakgrunn
- ▶ Analysemodell 1:
Kjerneroller
- ▶ Analysemodell 2:
Tverrprofesjonelt samarbeid
(PINCOM)

SAMARBEID!

OM DET TEMAET SOM TOK MEST TID OG SOM INGEN HADDE SNAKKET
OM I UTDANNINGEN!

Nyutdannet psykolog!!

Gledet meg til å begynne å jobbe!

Veldig mange andre der! Profesjoner!

Hva kan jeg – egentlig?

Alle mener forskjellig ting!

Søvnløse netter!!

Har jeg lært noe om samarbeid?

Min bakgrunn

- Hvorfor studere samarbeid som fenomen?
 - Psykiatrien – ideologier/makt
 - Rusomsorgen – tett med (relativt) fult struktur
 - PPT – mange aktører/mange møter
 - Alderspsykiatrien
- Økt fokus på samarbeid som eget kompetanseområde – klinisk og forskning
- Forskning og publisering – ca 15 år.

Utbytte av forelesningen?

- ▶ Tenke litt annerledes om tverrprofesjonelt samarbeid!
 - ▶ Hva samarbeid er...
 - ▶ Og hvordan samarbeid kan forbedres...
- ▶ Bli kjent med noen «analysemodellene» som kan anvendes i praksis!

Hvordan skaper vi mening - virkelighetsforståelse

- ▶ **Konstruksjoner** av verden (vi bygger våre egne forestillinger)
- ▶ **Stereotypier** (vi tror vi vet hva de andre tenker og hvordan de er)
- ▶ **Fundamentale attribusjonsfeilen** (når det oppstår et problem/konflikt – så ser vi etter personlige forklaringer)
 - ▶ undervurdering av situasjonens innvirkning og en overvurdering av rollen til personlige faktorer - når man forklarer andre personers atferd

Refleksjon

- ▶ Taus kunnskap - «hurtigrefleksjon»
- ▶ Reflektere-i-praksis (underveis)
- ▶ Reflektere-over-praksis (før el. etter)

- ▶ Kanskje kan analysemodellene – som presenteres – bidra til slik refleksjon?

Føringermyndighetene!

VI HAR FOKUSERT PÅ SAMARBEID I 30 ÅR – MINST....

Samhandlingsreformen

- ▶ Oppgavefordelingsreform?
- ▶ Sentrale prinsipper
 - ▶ Standardiserte pasientforløp og klarere pasientrolle
 - ▶ Mer ansvar og flere oppgaver til kommunene
 - ▶ Sykehus og spesialisthelsetjeneste utvikles videre i spesialisert retning

RUS – HELSE – SAMARBEID

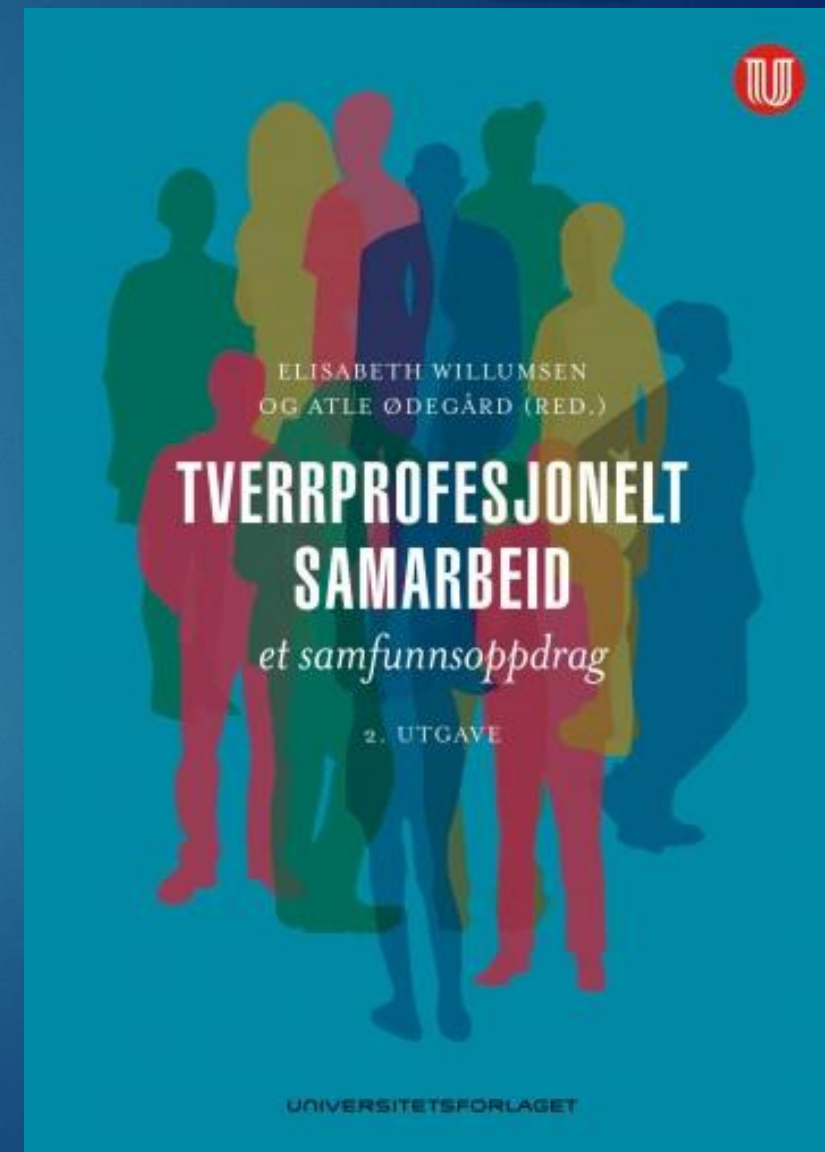
Sammenhengende og koordinerte pasientforløp

- Målepunkter, som for eksempel samarbeidsmøte
- Evalueringpunkter med tilbakemelding til fastlege og andre samarbeidspartnere
- Konkrete anbefalinger om samarbeid med fastlege og andre relevante aktører
- Forløpskoordinator skal gjøre det enklere å få til sammenheng og oppfølging uten unødig ventetid

Lover §§§§ og forskrifter

- Psykisk helsevernloven
- Helsepersonelloven
- Spesialisthelsetjenesteloven
- Pasientrettighetsloven
- Forskrift om individuell plan

Kapittel 3	Profesjonsbygging og avtalt samarbeid	30
	<i>Åge Brekk</i>	
	Innledning	30
	Lokaldemokrati og effektivitetstenkning	33
	Om rettsutvikling i tjenestelovgivningen og profesjonsbygging	35
	Regler som er knyttet til innhenting og kommunikasjon av opplysninger om pasienter og brukere som ledd i samarbeidet	50
	Profesjonene og samarbeid på tvers – utviklingen videre .	53
	Referanser	54

Hva skjer andre steder?

- Er tverrprofesjonelt samarbeid noe vi prøver å få til i Norge?
- Hvordan ser framtida ut når det gjelder behovet for tverrprofesjonelt samarbeid?

All Together Better Health VIII

Konferanse

Praksis og utdanning

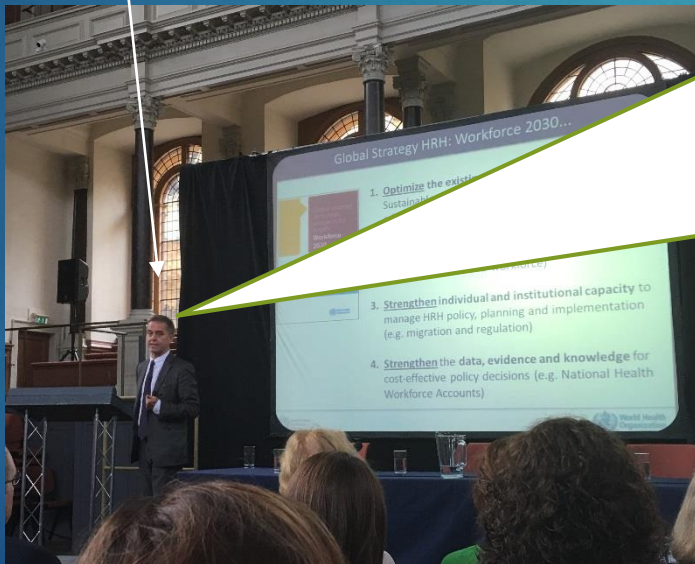
Hva er problemene?

Løsningene?

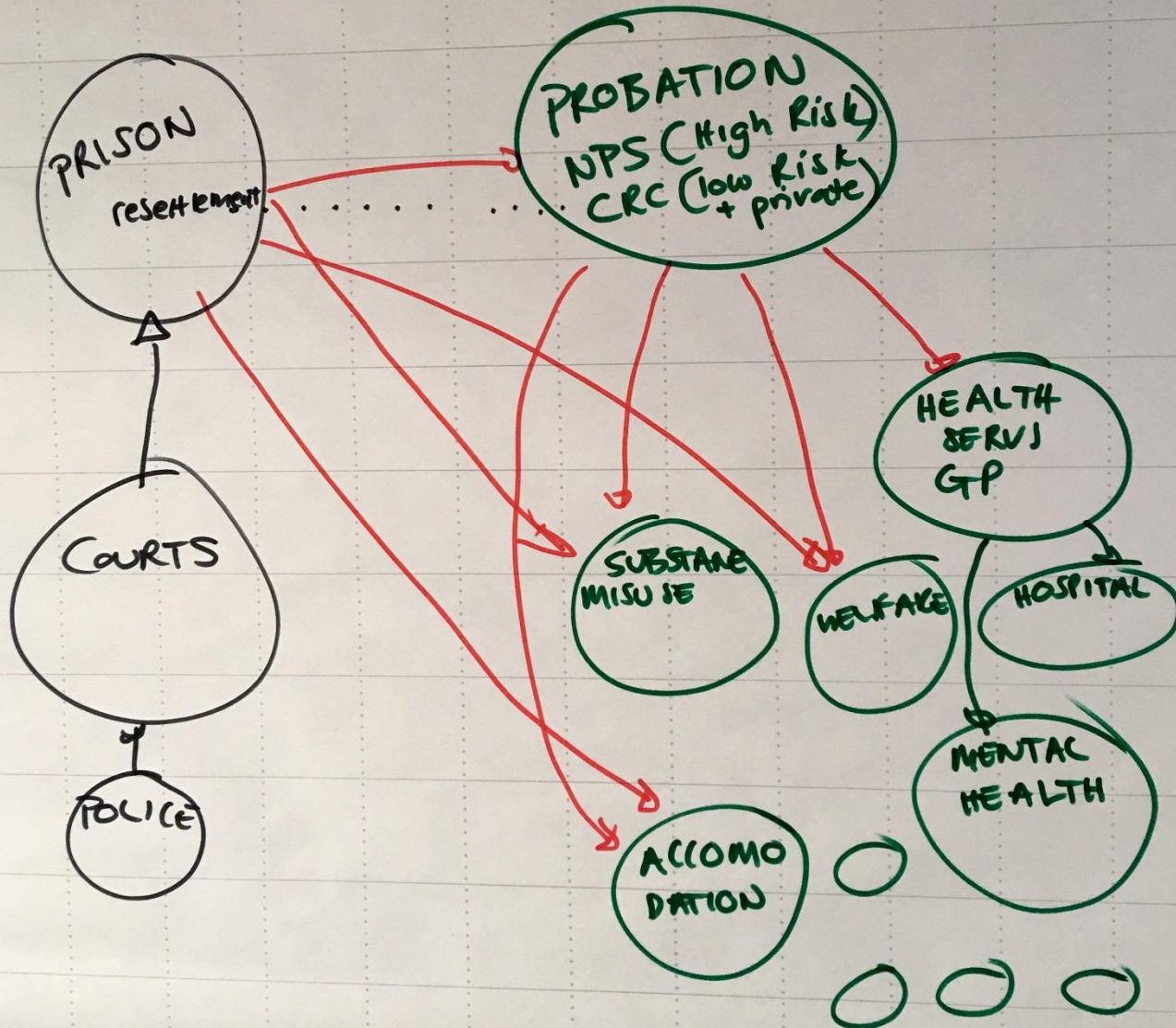
Helse, sosial, samfunn?

WHO (World Health Organization)

Dr Jim Campbell

«Fram mot 2030 vil det være stort behov for å styrke tverrprofesjonelt samarbeid - både mht utdanning og praksis Dette for å få mest mulig effekt av de ressurser vi rår over – og viktigst er de som arbeider innen helse- og sosial sektoren»

**Prosjekt:
Fra fengsel tilbake til samfunnet!**

"It's been seven years and I have not yet found a home. That has sort of been the case every time. Promises and such things, and nothing happens."

Larsen, Hean & Ødegård (2018).

Kjerneroller.....

HVILKEN ROLLE INNTAR DU I PRAKSISØYEBLIKKET?

Samarbeid i kontekst....!

- ▶ Samarbeid med brukeren!
- ▶ Samarbeid med andre profesjonelle!
- ▶ Samarbeid med pårørende!
- ▶ Samarbeid med brukeren, pårørende og profesjonelle!
 - ▶ Ansvarsgrupper, nettverksmøter o.l.

Studentsamskipnaden i Molde

2 t •

Vernepleierens kjerne roller kan nå kjøpes av Helene ved SiMolde Bok. Boka er skrevet av tre ansatte ved Høgskolen i Molde; Ole David Brask, May Østby og Atle Ødegård

En refleksjonsmodell!

- Holder det å være god på en rolle?

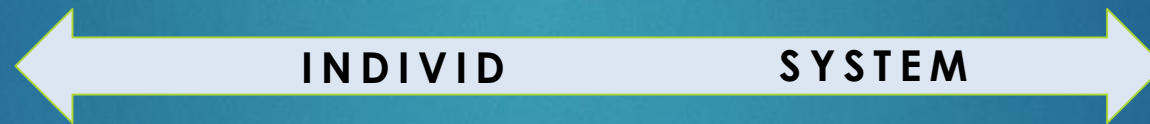
Fagbokforlaget

Nettside:

vernepleierenskjerneroller.com

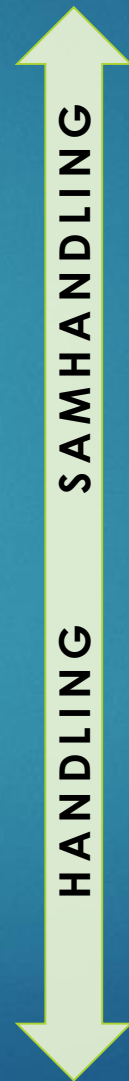
<https://www.youtube.com/watch?v=9jD2zNuUU8E&feature=youtu.be>

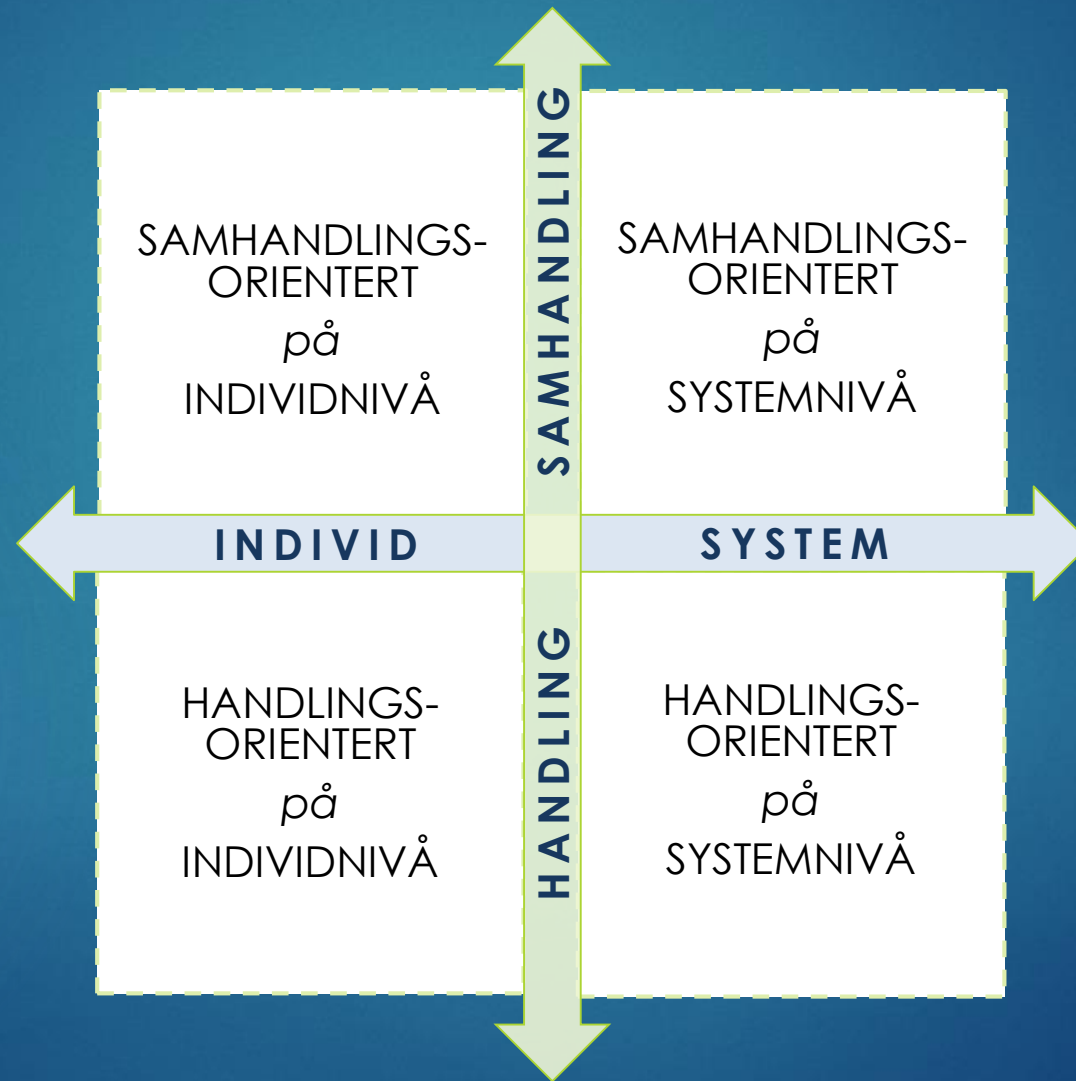
Vi jobber enten med individer eller systemer!

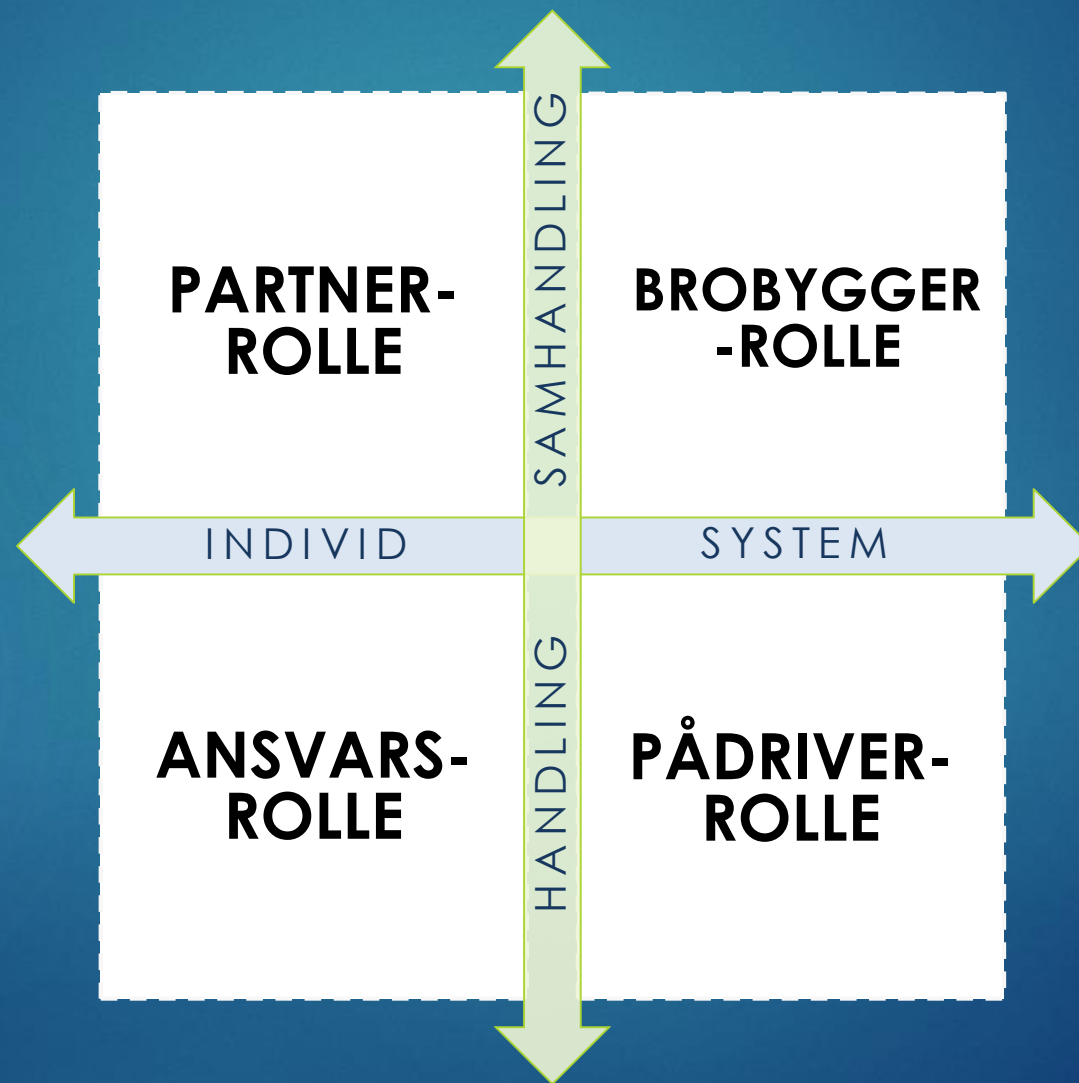

Vi har to valg:

- Samhandling (dialog!)
F.eks forsøker å finne felles forståelse
Likeverdig, respekt, oppmerksom.
- Handling (monolog!)
F.eks beslutter på vegne av andre
Styrende eller påvirkende preg!

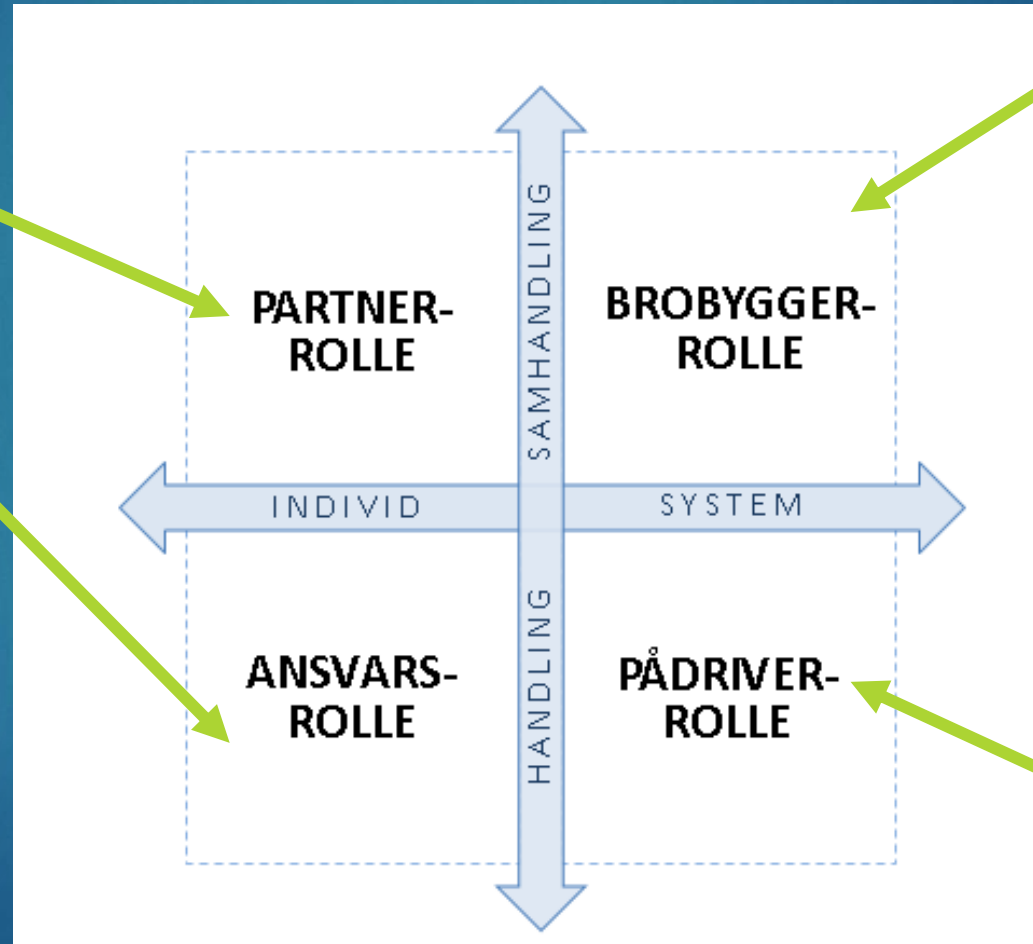

Identitet –
«Den profesjonelle som «hjelpen»»

Identitet:
«Den som samarbeider»

(makt)

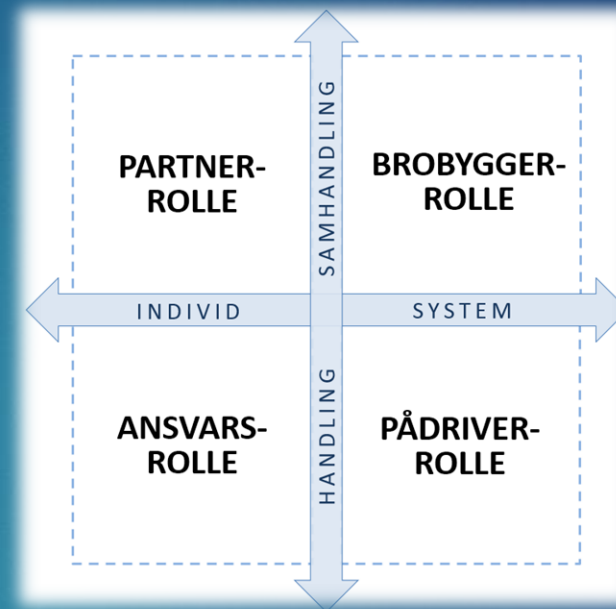

Identitet:
«Aktivisten?»

Viktige overveielser

- ▶ FLEKSIBILITET
- ▶ STABILITET

- ▶ Må kunne være fleksibel når situasjonen krever det
- ▶ Må være stabil og stødig når situasjonen krever det
- ▶ Må kunne vurdere når fleksibilitet eller stabilitet som er riktig tilnærming i den aktuelle situasjonen

Om tverrprofesjonelt samarbeid

ENKELT ELLER VANSKELIG?

To fokus!

- ▶ 1: Hva er tverrprofesjonelt samarbeid?
- ▶ 2: Hvordan få til enda bedre tverrprofesjonelt samarbeid i praksis?
- ▶ Må vite hva **1** er før du kan gjøre **2**!

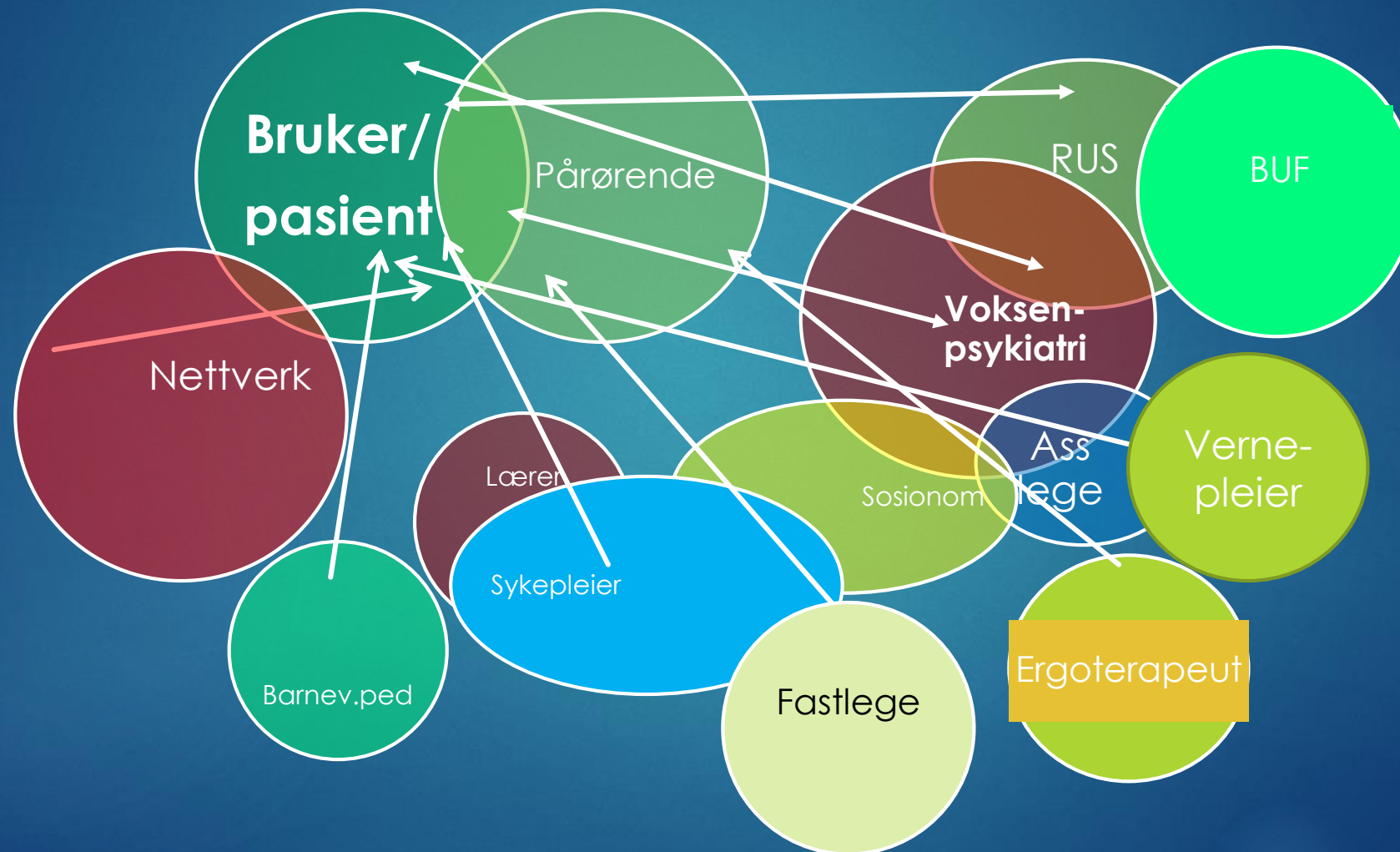

Gode planer!

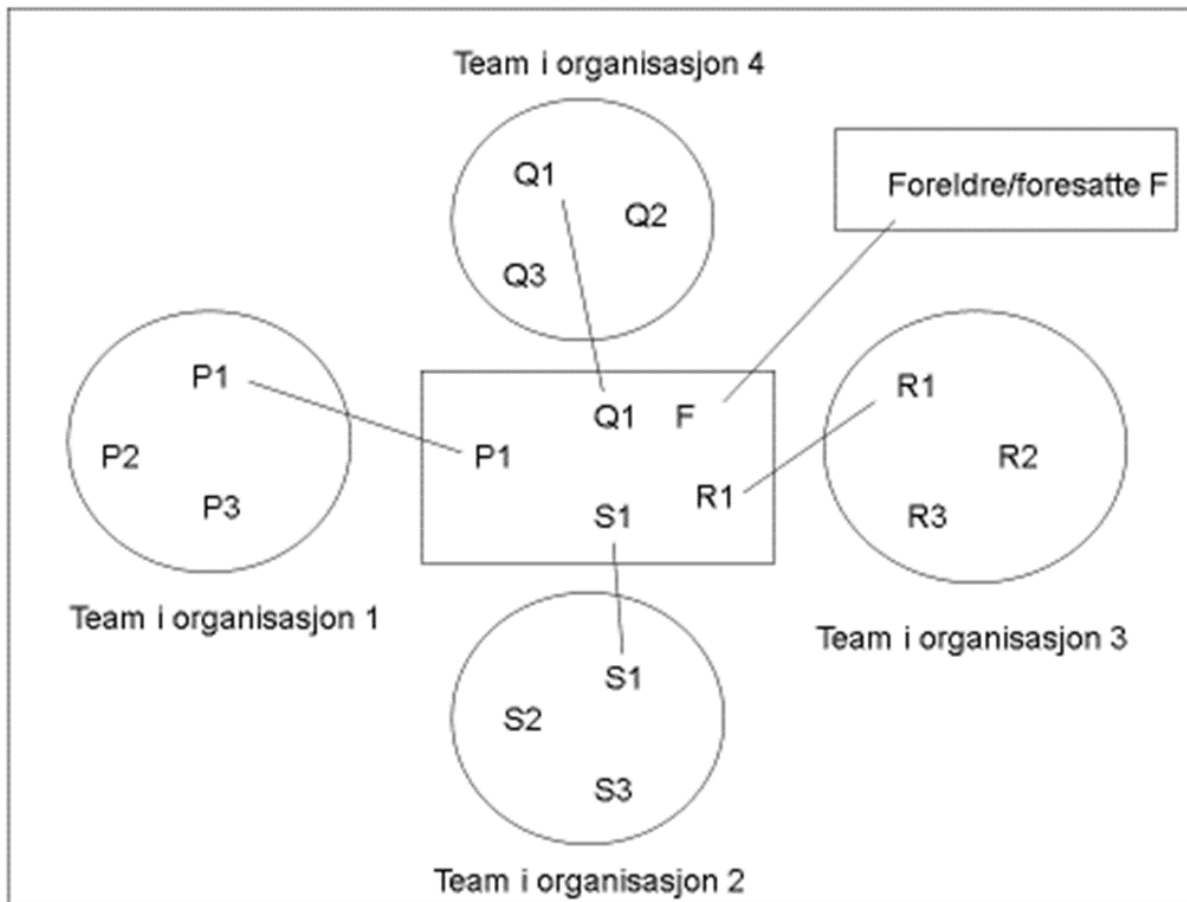
Men

Er det altid
så enkelt?

Samarbeid mellom mange....

Kompleksitet?

Lovverk

Bruker

Tiltak/metoder

Organisasjon

Helhetlig tenkning

Etikk

© Randy Glasbergen / glasbergen.com

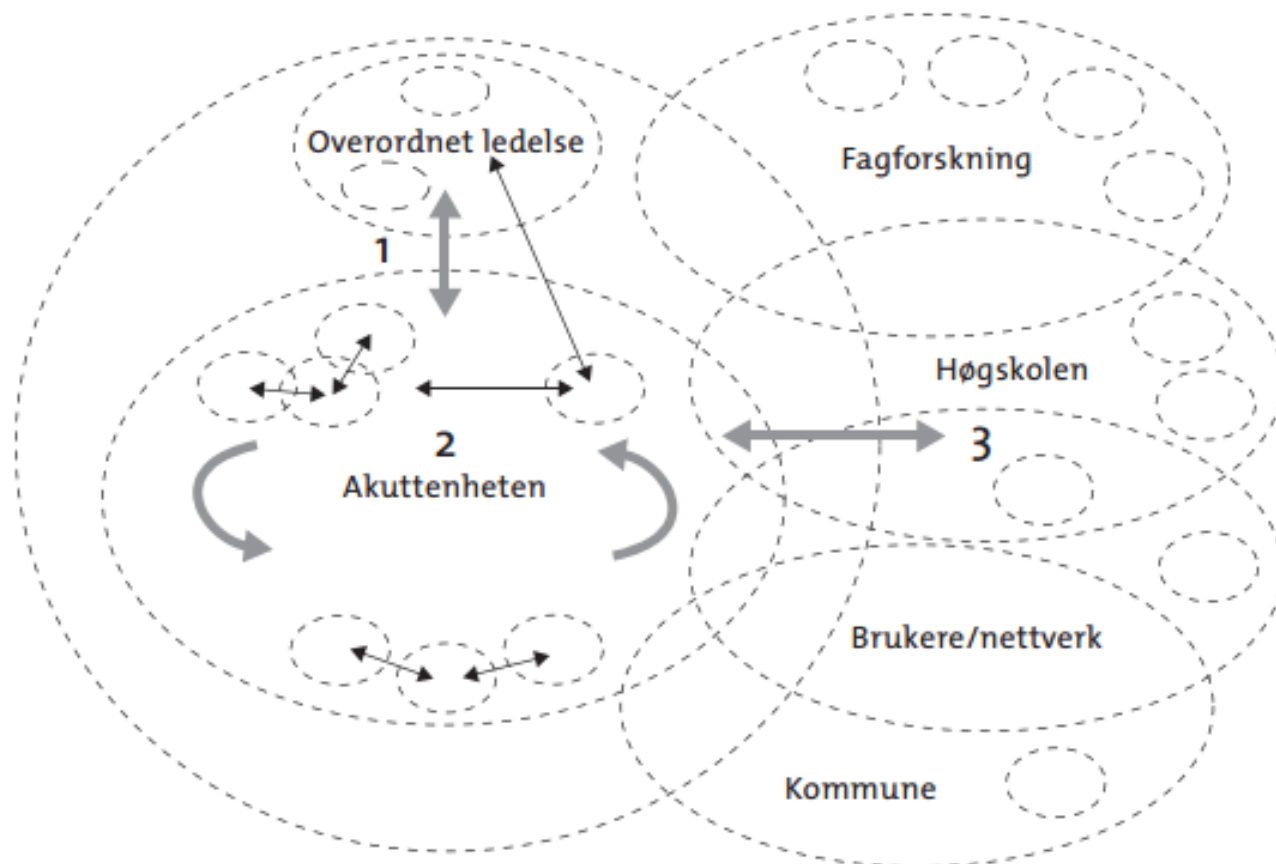
“If we want to succeed as a team, we need to put aside our own selfish, individual interests and start doing things my way.”

Det kan være krevende å ta
andres perspektiv.....

Flinke til å lytte til brukere....?

Flinke til å lytte til medarbeidere....?

Komplekse sammenhenger....

Figur 1: Relasjoner innad i akuttenheten, med overordnede ledere og med andre aktører

Samarbeid og ledelse...

Om overordnet ledelse:

Avdelingssjefen er en alt for perifer person i organisasjonen... Det er mange som sier nede hos oss:- Peder Ås, har aldri sett han jeg.

Om avdelingsledelsen:

...vi er avhengige av en avdelingsledelse som går sammen med fagfolkene og lytter til fagmiljøet.

Om samarbeid med andre:

Jeg har inntrykk av at dette med individuell plan fungerer dårlig. For det første tenker jeg at det virker som at vi har et delt ansvar, spesialisthelsetjenesten og kommunene. Det synes ikke jeg er riktig. Jeg synes at kommunene skulle hatt et større ansvar enn det vi har i psykiatrien.

**Hva er tverrprofesjonelt
samarbeid?**

”Samarbeidsbegrep”

▶ NORSKE

- ▶ Flerfaglig
- ▶ Tverrfaglig
- ▶ Tverretatlig
- ▶ Fellesfaglig
- ▶ Tverrprofesjonelt
- ▶ Interprofesjonelt

▶ INTERNASJONALE

- ▶ Interdisciplinary
- ▶ Interprofessional
- ▶ Integrated care
- ▶ Cross professional
- ▶ Inter departmental
- ▶ Inter agency
- ▶ Shared learning

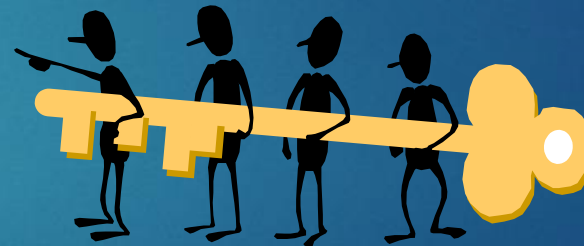
FORSKNING PÅ SAMARBEID
ER I STERK VEKST

Eksempel:
Journal of interprofessional care
- 553 innsendte manus i 2017

Hva hemmer og fremmer samarbeid?

(Anderson et. al, 2011)

- **Kommunikasjon**
 - Gode dialoger helt avgjørende!
- **Tillit (trust)**
 - Tar tid – kan rives ned fort!
- **Felles forståelse (common ground)**
 - Felles mål – problemforståelse?
- **Forpliktelse (commitment)**
 - Er alle med?
- **Lover og regler**
 - Positivt eller negativt for samarbeid?

Should I Stay or Go.....?

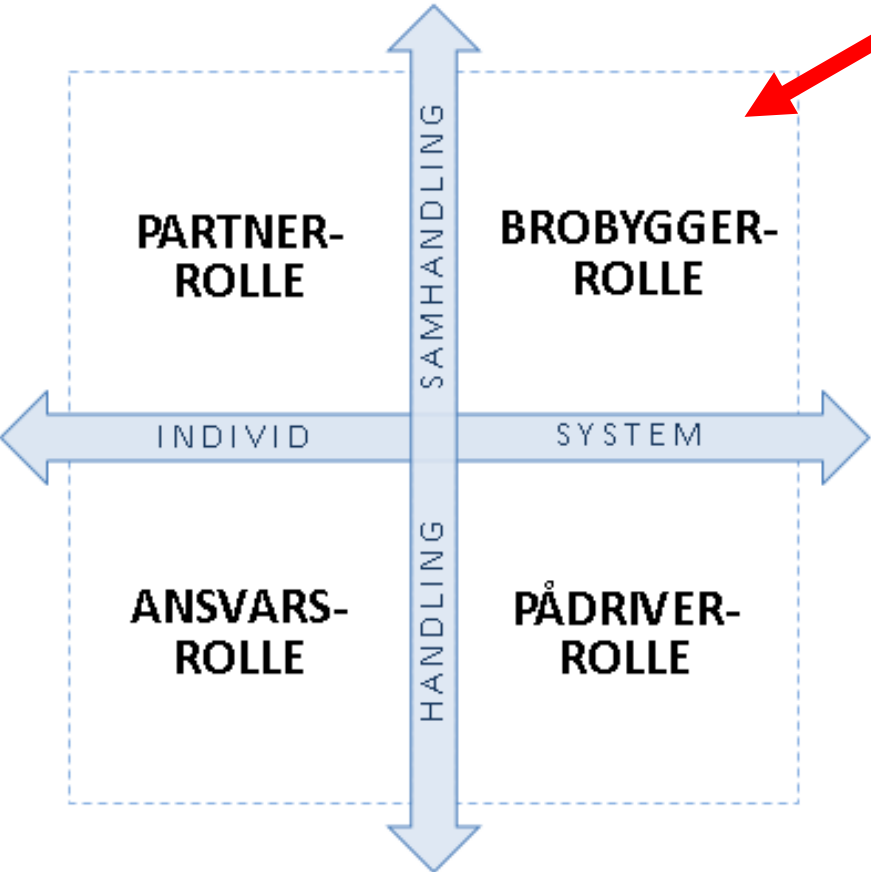
<https://www.youtube.com/watch?v=Rvcbdo2zNbl>

Hvordan få til enda bedre
samarbeid praksis?

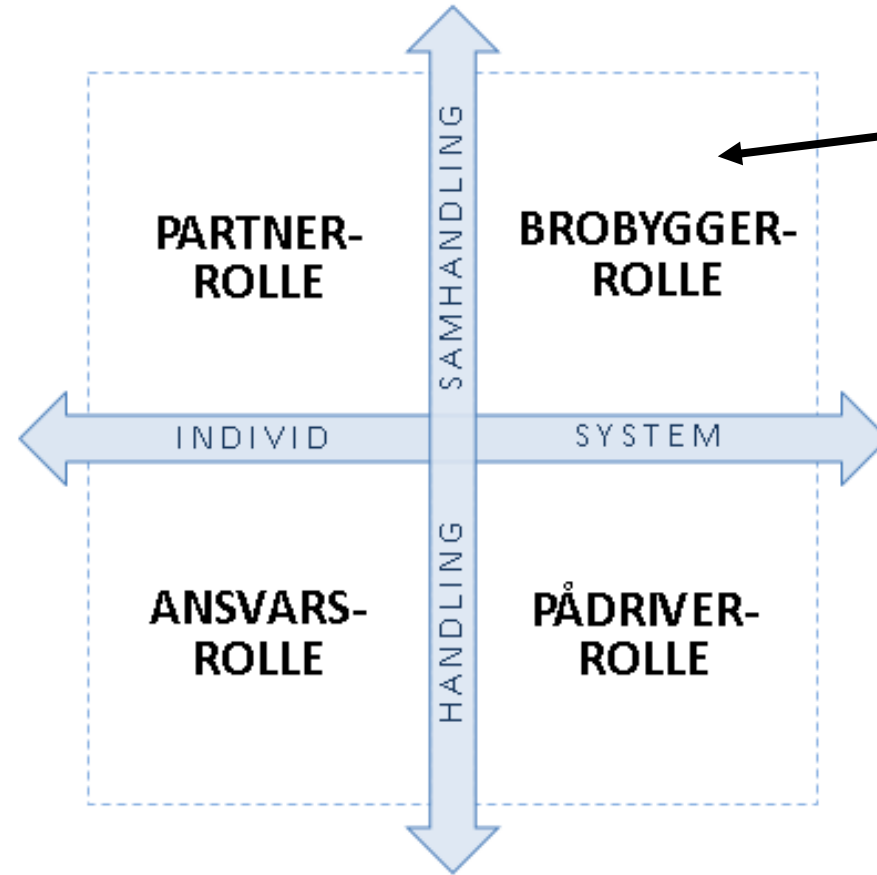
TVERRPROFESJONELT
SAMABREID
(DIALOGEN!)

Brask, O. D., Østby, M.
og Ødegård, A. (2016).

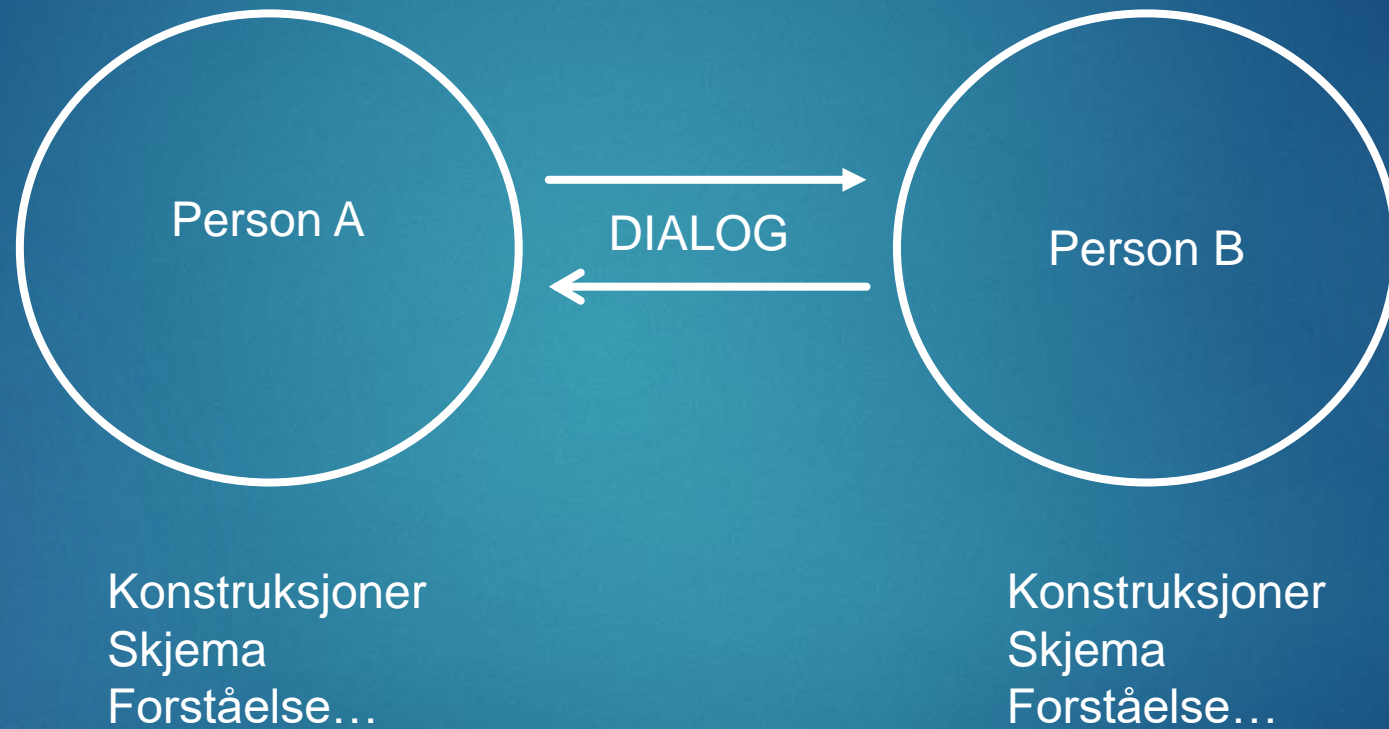
Vernepleieren kjerne roller
– en refleksjonsmodell.
Fagbokforlaget

Hvordan jobber du ?
Hva jobber du med?

?

Tverrprofesjonelt samarbeid??????

Dialog → Fellesskap, identitet

- ▶ Dialog er antakelig den mest bekræftende form for kontakt
- ▶ "Vi former oss som mennesker gjennom dialog med andre" (Seikkula & Arnkil, 2013)
- ▶ Dialog handler om: Interesse, gjensidighet, sensitivitet, turtaking, fleksibilitet, likeverdighet, respekt

Førspråklig dialog (Stern)

GOD
PLANLEGGING
GIR
ALLTID
ET
GODT res-

ult at

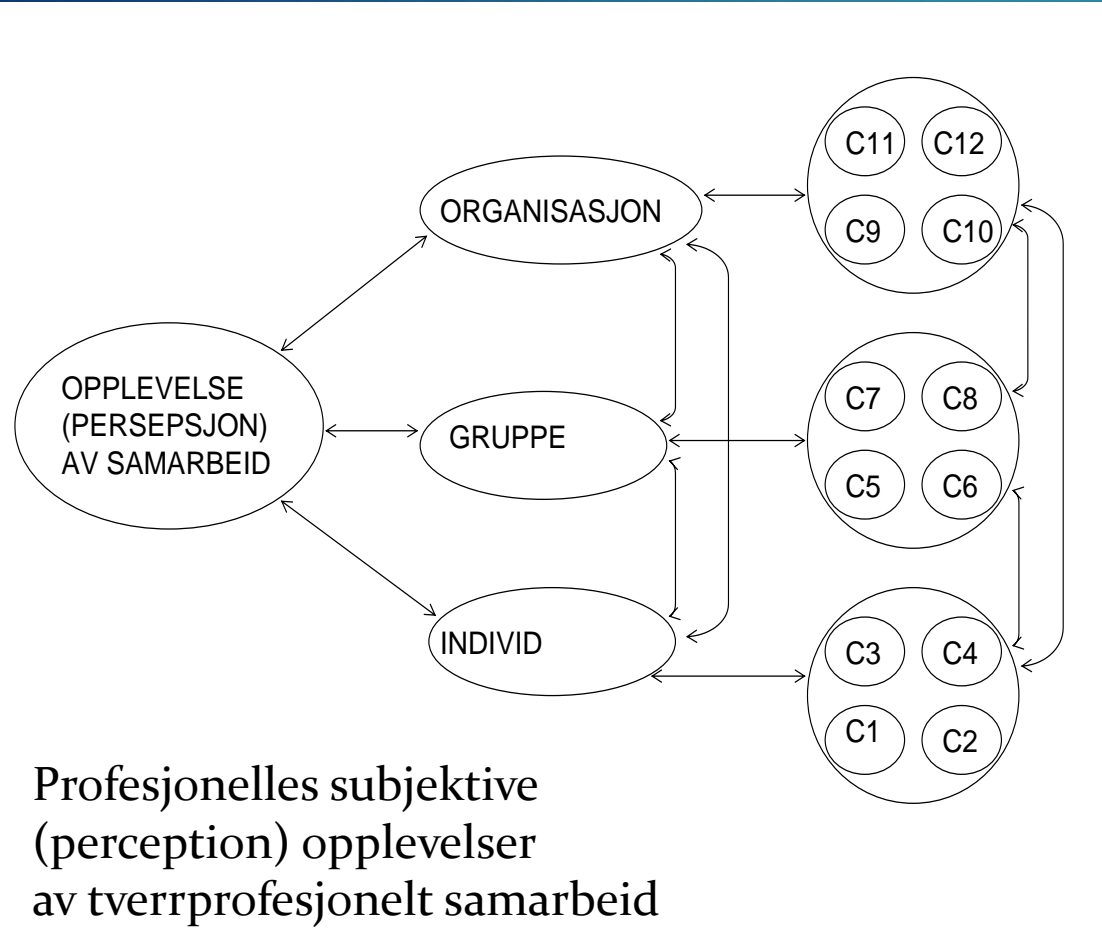
4

PINCOM

- ▶ Perception of Interprofessional Collaboration Model
- ▶ Subjektiv opplevelse av samarbeid
- ▶ <http://nexusipe.org/resource-exchange/pincom-q-perception-interprofessional-collaboration-model-questionnaire>

PINCOM – modellen

samarbeid = komplekst!

C₁ = Motivasjon
C₂ = Rolle forventning
C₃ = Personlig stil
C₄ = Prof. makt

C₅ = Gruppe ledelse
C₆ = Mestring
C₇ = Kommunikasjon
C₈ = Sosial støtte

C₉ = Org. kultur
C₁₀ = Org. mål
C₁₁ = Org. ansvar
C₁₂ = Org. miljø

Når mange stemmer smelter sammen.....

<https://www.youtube.com/watch?v=n2sHPH-gy-l>

Hvordan få til gode samarbeid?

Atles - 5 på topp + 1!

(På bakgrunn av forskning og erfaring)

- ▶ **Brukeren/pasienten er alltid viktigst – tjenestekvalitet gjennom samarbeid! (jfr. PARTNERROLLEN)**
- ▶ **Relasjoner – kommunikasjon i alle ledd**
- ▶ **God planlegging – på alle nivå**
- ▶ **Tillit til hverandres bidrag (jfr. BROBYGGERROLLEN)**
- ▶ **Ledelsesforankring**
- ▶ **(Evne til fleksibilitet/improvisasjon)**

Takk for
oppmerksomheten 😊